

‘Studenten laten zien wat ze geleerd hebben, om er letterlijk hun werk van te maken’

Studenten boomverzorging tonen vakmanschap tijdens praktijkexamen

De spanning zat hoog in de boom, maar gelukkig bleven de zenuwen aan de grond. Op 3 en 4 juni legden vier studenten boomverzorging van Yuverta het praktijkdeel van hun examen af op landgoed Voorstonden in Brummen. Dit vakblad nam een kijkje en sprak met studenten – een tikje zenuwachtig, maar vastberaden – en examinatoren. Studietoecoördinator Corik Geurts: ‘Studenten boomverzorging kunnen hier eindelijk laten zien wat ze geleerd hebben en waar zij letterlijk hun werk van gaan maken: het beroep waar de meesten van hen bewust en passievol voor gekozen hebben.’

Auteur: Karlijn Raats

Het examen boomverzorging bestaat bij Yuverta uit een examengesprek en een praktijkdeel: de proeve van bekwaamheid. Deze proeve omvat het vellen, snoeien, planten en verplanten van bomen en het beoordelen van de boomveiligheid. Het examenonderdeel begeleidings- en onderhoudssnoei kan de student uitvoeren vanuit een hoogwerker of als klimmer. Studenten die voor de hoogwerker kiezen, moeten wel aantonen dat zij als grondman een reddingsactie kunnen uitvoeren, waarbij ze zelf de boom in klimmen om een collega in nood

te helpen. Vandaag leggen vier klimmers hun examen af.

Onderhoudssnoei

De proeve van bekwaamheid voor onderhoudssnoei bestaat uit de volgende onderdelen: een topanker stevig aanbrengen om veilig en goed gepositioneerd de hele boom rond te kunnen werken, een uitlooptactie aan de klimlijn uitvoeren en dode takken verwijderen met de motor-kettingzaag. Examinator Verbeek noemt de kritieke fouten bij dit examenonderdeel: 'Dat je de motorkettingzaag met één hand bedient, de rem niet gebruikt, dat het klimsysteem te slap is of dat je niet zorgvuldig gezeurd bent.'

Aan de rand van het landgoed is Mika Hessen bezig met snoeiwerkzaamheden, onder het toezicht van examinatoren Verbeek en Hillebrand. Mika vormt samen met Lauran Hertog een team voor dit praktijkdeel van het examen. Ze wisselen elkaar af als klimmer en grondman. Lauran heeft zojuist geklommen en een topanker gemaakt in zijn 'examenboom', die geen mooie rechtopgaande spil had – een hele uitdaging. 'Ik had de verstelbare cambium-saver iets hoger geplaatst dan het veegraam (werkgebied, red.);' vertelt Lauran over zijn ter plekke gekozen oplossing. 'Hierdoor zat het anker veiliger en gunstiger voor de werkroute tijdens het snoeien.'

Werkplan als examenonderdeel

Ter voorbereiding hebben Lauran en Mika samen een werkplan met elkaar afgestemd en op school ingediend. Lauran legt uit: 'Hierin hebben we onder andere een risicobeoordeling opgenomen, een ecologisch werkprotocol, een verantwoording van de door ons gekozen werkmethoden en -materialen en een toelichting op onze manier van voortbewegen door de boom.' Examinator Hillebrand voegt daaraan toe dat het werkplan ook informatievoorziening bevat. 'Daarvoor hebben alle studenten een flyer gemaakt, om de buurt en omstanders op de hoogte te brengen van de werkzaamheden. Met name in stedelijk gebied heb je als boomverzorger te maken met veel voorbijgangers. Dan is communicatie cruciaal.'

Bij aankomst moeten de studenten de boom beoordelen op klimveiligheid en op ecologische aspecten. Verbeek vertelt: 'Ze hebben vooraf toegelicht dat het mogelijk gaat om het leefgebied van spechten en dat de boom op een vliegroute van vleermuizen kan liggen. Bij aankomst hebben ze vastgesteld dat de boom veilig is om in te werken en hebben ze geen dieren waargenomen of holtes of scheuren die kunnen wijzen op de aanwezigheid van dieren.'

In de risicobeoordeling hebben Lauran en Mika de mogelijke gevaren rond de werklocatie zorgvuldig in kaart gebracht. Zo staat de 'examenboom' langs een pad waar wandelaars kunnen passeren. Het is duidelijk dat de opleiding veel aandacht besteedt aan duidelijke communicatie door boomverzorgers in spe, voor de veiligheid van de klimmers zelf, de collega's op de werkplek en omstanders. 'Tot hier kunt u veilig staan,' zegt Lauran helder en resoluut wanneer de redacteur dichtbij komt. Als grondman zet hij een denkbeeldige lijn uit om de veilige afstand tot het werkgebied aan te geven. Hoog in de boom roept klimmer Mika even later ook luid en duidelijk naar grondman Lauran – zoals tijdens de opleiding is ingeprent – 'Hout!' Daarna komt hij in actie met de kettingzaag en laat hij een zware dode tak vallen. Vervolgens roept Lauran naar boven: 'Even wachten nu! Ik haal de dode takken van de weg.' 'Zie je verder nog iets?', vraagt Mika aan Lauran, die het overzicht heeft vanaf de grond. Zo ronden ze samen de snoeiklus af.

Doortastendheid en inzicht

Als de opdracht bijna voltooid is, wacht Mika nog een uitdaging: er bevindt zich een dode tak helemaal aan de buitenzijde van de kroon. Met zijn klimlijn moet hij proberen een zo efficiënt en veilig mogelijke weg ernaartoe te vinden, langs lastige takobstakels. 'Als klimmer wil je bij voorkeur in één lijn naar de buitenzijde kunnen gaan. De hoek waarin je werkt vanuit het centrale punt moet zo groot mogelijk zijn,' legt Verbeek uit. Mika overlegt met Lauran op de grond, die twee mogelijkheden aandraagt: óf langs de klimlijn teruggaan en de klimroute opnieuw leggen om via een andere weg bij de

Mika Hessen (links) en Lauran Hertog

Lodewijk Lamers

Bedrijfsgecommiteerde

Corik Geurts

Docent

dode tak komen, óf de tak snoeien met een stokzaag. Na even snel te hebben nagedacht roept Mika naar beneden dat hij het met de kettingzaag gaat proberen langs de ingezette route. Het lukt.

Planten en verplanten

Voor het onderdeel planten steken de studenten de handen uit de mouwen. Daar komen

'De studenten zien dit examen als een goede generale repetitie voor het ETW-examen'

Camiel demonstreert aan examiner Geurts hoe organische stof aan zijn handen blijft kleven tijdens de verplantingssimulatie.

praktische uitdagingen bij kijken, zoals niet te diep planten. Het onderdeel verplanten verloopt anders: daarbij voeren de studenten een simulatie uit. Ze worden bevraagd door de examinatoren over het plan dat ze zouden uitvoeren voor een specifieke verplanting op deze locatie.

Examinator Geurts licht toe: 'Bij de simulatie draait het uiteraard om een inhoudelijk goed plan, maar het is minstens zo belangrijk dat studenten hun verhaal helder kunnen overbrengen.' Samen met student Camiel Bussing doorloopt hij een fictieve verplantingsopdracht. Camiel heeft hiervoor een fictief verplantingsonderzoek uitgevoerd, inclusief haalbaarheidsstudie en groeiplaatsonderzoek op de nieuwe locatie.

Voor de examenopdracht presenteert Camiel zijn conclusies en advies aan Geurts, terwijl ze samen de situatie ter plaatse beoordelen. Ze lopen van de te verplanten boom naar een mogelijke nieuwe standplaats. 'Is dit een geschikte plek om de boom naartoe te verplaatsen?', vraagt Geurts op enige afstand. Camiel schudt zijn hoofd. 'De grond helt af in deze richting, en het grondwater staat hier te

hoog voor deze boomsoort', zegt hij stellig. 'Wat stel je dan voor?', vraagt Geurts. Camiel doet zijn plan uit de doeken: de bodem ophogen met een mengsel van bomengrond en bestaande grond. Geurts haakt hier direct op in: 'Wat versta jij precies onder bomengrond? En wat voor effect heeft dat hier?' Na een stevig inhoudelijk gesprek rondt Camiel de opdracht af.

Boomveiligheid

Een half uur later speurt Camiel tussen een eikenopstand naar 'het probleem'. Voor het onderdeel boomveiligheid moeten de studenten dit probleem analyseren, een oplossing bedenken en een advies opstellen. Examinator Lamers houdt zich stil en laat Camiel nog even zoeken, totdat er plotseling 'Gevonden!' klinkt en Camiel naar boven wijst: 'Een plakksel.'

Daarna volgt een diepgaand gesprek met de examiner over de risico's en gevaarstelling die de plakksel oplevert voor de omliggende bomen en de omgeving. Samen bespreken ze het werkplan en de benodigde maatregelen. Met enige aanmoediging van Lamers komt Camiel onder andere tot de conclusie dat de eik boven de andere bomen uitsteekt en eerst genivelleerd moet worden om de windbelas-

Generale repetitie

Het examinatorenteam voor het praktijkdeel bestaat uit Corik Geurts en Harrie Verbeek – tevens winnaar van het Klimkampioenschap 2025 en eigenaar Arbor Aroha Boombeheer – namens Yuverta, en de bedrijfsgecommitteerden Thieme Hillebrand (Hillebrand Bomen en Groen) en Lodewijk Lamers (Takkenwerk Boomverzorging). 'Het onderwijsteam uit Boxtel beoordeelt de studenten boomverzorging uit Velp tijdens de proeve van bekwaamheid; het onderwijsteam uit Velp neemt het examen af bij de studenten uit Boxtel', vertelt onderwijscoördinator Geurts. 'Zodat de slager niet zijn eigen vlees keurt. Het examen boomverzorging bevat dezelfde onderdelen als het examen voor het ETW-certificaat dat van 23 tot en met 27 juni wordt afgenomen. De meeste studenten willen dat certificaat na de opleiding boomverzorging behalen en zien dit schoolexamen als een goede generale repetitie voor die volgende stap.'

ting te verminderen. Ook discussiëren ze over de mogelijke toepassing van een boomanker. Vervolgens presenteert Camiel zijn uiteindelijke advies aan Lamers.

Geslaagde opleiding

Camiel weet uiteraard nog niet dezelfde dag of hij geslaagd is. Wel weet hij dat hij door wil gaan en het ETW-examen wil afleggen om zo gespecialiseerd mogelijk op de arbeidsmarkt te komen. 'Ik heb bewust voor dit vak gekozen omdat ik graag buiten werk en van bomen houd. De opleiding is heel veelzijdig. Zo vond ik de lessen over boomonderzoek en de lesstof over afgrenzing bij schimmels volgens het CODIT-model erg interessant. Daarnaast zijn er veel praktijkdagen, waarop we als studenten buiten aan de slag gaan en kunnen sparren over hoe je bepaalde situaties zou aanpakken. En verder vind ik goed aan de opleiding dat er veel aandacht is voor de leerstof die je uiteindelijk op het examen moet kennen. Dat bleek op deze examendag heel waardevol te zijn.'

'Communicatie is vooral cruciaal in stedelijk gebied met veel voorbijgangers'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!